

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ (ДПС)

Львівська пл. 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 21.05.2025 р. № 4433 / 5 / 99-00-21-02-02-05 На № 23461/8/14 від 09.05.2025 р.

Міністерство розвитку громад
та територій України
42756/0/7-25 від 22.05.2025

Міністерство розвитку громад
та територій України
(код ЄДРПОУ 37472062)

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення Міністерства розвитку громад та територій України (далі – Мінрозвитку) від 09.05.2025 № 23461/8/14-25 (вх. ДПС № 48095/5 від 12.05.2025) щодо нарахування амортизації безоплатно отриманих основних засобів при визначенні заборгованості з різниці в тарифах у межах компетенції повідомляє.

Як зазначено у зверненні, до Мінрозвитку надходять численні звернення від органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання щодо нарахування амортизації безоплатно отриманих основних засобів при визначенні заборгованості з різниці в тарифах.

Водночас в рамках співпраці з міжнародними організаціями теплопостачальні підприємства отримують безоплатно та безповоротно основні засоби, інші необоротні і нематеріальні активи для здійснення господарської (основної) діяльності.

Мінрозвитку просить надати роз'яснення на предмет урахування амортизації об'єктів основних засобів, які передані у володіння підприємствам теплопостачання як безоплатна / безповоротна благодійна допомога в розрахунку обсягу заборгованості з різниці в тарифах.

Відповідно до підпунктів 5.1 – 5.3 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) поняття, правила та положення, установлені Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених статтею 1 Кодексу.

У разі якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення Кодексу.

Інші терміни, що застосовуються у Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами.

Згідно з пунктом 6 Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової

К

Державна податкова служба України
7433/5/99-00-21-02-02-05 від 21.05.2025

енергії і постачання гарячої води, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (далі – Порядок) формування тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії здійснюється з урахуванням витрат за кожним видом ліцензованої діяльності, облік яких ведеться ліцензіатом окремо.

У пункті 10 Порядку зазначено, що до розрахунку тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води включаються витрати, які згідно з Податковим кодексом України враховуються під час визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств.

Відповідно до підпункту 3 пункту 21 Порядку планована виробнича собівартість формується в розрізі територіальних громад, у межах яких ліцензіат провадить (має намір провадити) відповідний вид ліцензованої діяльності, та включає, зокрема, інші прямі витрати, а саме, амортизацію основних засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів виробничого призначення, безпосередньо задіяних у процесі виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, розрахунок якої проводиться відповідно до вимог Податкового кодексу України.

У пункті 7 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92 (далі – НП(С)БО7) (зі змінами) зазначено, що придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

Первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює їх справедливій вартості на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених у пункті 8 НП(С)БО7 (пункт 10 НП(С)БО7).

Згідно з пунктом 30 П(С)БО7 суму нарахованої амортизації всі підприємства відображають збільшенням суми зносу основних засобів і витрат підприємства, крім випадків, коли сума нарахованої амортизації включається до собівартості іншого активу і балансової вартості такого активу.

Відповідно до підпункту 14.1.3 пункту 14.1 статті 14 Кодексу амортизація – це систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

У підпункті 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 Кодексу зазначено, що основні засоби – це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств відповідно до підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Кодексу є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього Кодексу.

У податковому обліку не передбачено обмежень щодо нарахування амортизації на основні засоби, безоплатно отримані платником податку, тому такі основні засоби, які призначені для використання в господарській діяльності платника податку, підлягають амортизації (пункт 138.3 статті 138 Кодексу).

Під час нарахування амортизації необоротних активів формуються різниці згідно з вимогами статті 138 Кодексу.

У пунктах 138.1, 138.2 статті 138 Кодексу зазначено, що фінансовий результат до оподаткування збільшується, зокрема, на суму нарахованої амортизації основних засобів та/або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності та зменшується, зокрема, на суму розрахованої амортизації основних засобів та/або нематеріальних активів (пункт 138.3 статті 138 Кодексу).

Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування встановлено в пункті 138.3 статті 138 Кодексу.

Згідно з підпунктом 138.3.1 пункту 138.3 статті 138 Кодексу розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених у підпункті 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 розділу I Кодексу, у підпунктах 138.3.2 – 138.3.4 цього пункту. Під час такого розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Для розрахунку амортизації відповідно до положень цього пункту визначається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку.

Амортизація не нараховується за період невикористання (експлуатації) основних засобів у господарській діяльності у зв'язку з їх консервацією.

Згідно з підпунктом 138.3.2 пункту 138.3 статті 138 Кодексу не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел, а саме:

витрати на придбання / самостійне виготовлення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів;

витрати на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів, невиробничих нематеріальних активів.

Водночас терміни «невиробничі основні засоби», «невиробничі нематеріальні активи» означають відповідно основні засоби, нематеріальні активи, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку.

Отже, у разі безоплатного отримання від міжнародних та інших організацій на безоплатній та безповоротній основі об'єктів основних засобів у володіння підприємствами теплопостачання фінансовий результат до оподаткування, сформований відповідно до положень бухгалтерського обліку, збільшується на суму нарахованої амортизації таких безоплатно отриманих основних засобів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності та зменшується на суму розрахованої амортизації таких основних засобів відповідно до пункту 138.3 статті 138 Кодексу за умови, що вони призначені для використання в господарській діяльності платника податку.

При цьому питання врахування підприємством – теплопостачальником амортизації об'єктів основних засобів, які передані йому у володіння як безоплатна / безповоротна благодійна допомога, у розрахунку обсягу заборгованості з різниці у тарифах не належать до компетенції ДПС і регулюються Порядком.

Водночас питання врахування амортизації основних засобів у складі витрат у процесі визначення фінансового результату до оподаткування регулюється правилами бухгалтерського обліку відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (абзац перший частини другої статті 6 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами)).

Отже, питання врахування амортизації основних засобів у складі витрат у бухгалтерському обліку належать до компетенції Міністерства фінансів України.

Заступник Голови

Андрій ТРОЦКО